

Ny og fælles ramme for SSP-samarbejdet

Implementering af "Aftale om reform af indsatsen mod ungdomskriminalitet – Alle handlinger har konsekvenser (2018)".

Baggrund og opbygning af rammen

Den daværende regering (Venstre, Liberal Alliance og det Konservative Folkeparti) indgik sammen med Dansk Folkeparti og Socialdemokratiet i 2018 en ny aftale om en reform af indsatsen mod ungdomskriminalitet.

Som led i aftalen er det besluttet at udvikle en ny og fælles ramme for SSP-samarbejdet med henblik på at sikre en mere systematisk og ensartet indsats på tværs af SSP-samarbejdet. SSP-samarbejdet har baggrund i retsplejelovens § 114 og § 115. I retsplejelovens § 115 hjemles udveksling af oplysninger myndighederne imellem, mens retsplejelovens § 114 fastsætter, at politidirektøren skal virke for at etablere et kriminalitetsforebyggende samarbejde mellem politi, kriminalforsorgen og hver kommune i politikredsene, herunder med inddragelse af skoler og sociale myndigheder.

Udvikling af en ramme for SSP-indsatsen

Der er i løbet af 2018 og 2019 gennemført en bred inddragelsesproces med 27 udvalgte kommuner på tværs af landet samt politikredsene. Der har desuden været nedsat en følgegruppe sammensat af nøgleaktører på feltet (se boksen til højre). Følge-gruppen har bidraget med faglige input gennem hele processen.

Med dét afsæt er der udviklet et udkast til en ny og fælles ramme for SSP-samarbejdet lokalt, der beskrives på de følgende sider.

Den nye SSP-ramme sætter retning for, hvordan man kan organisere og tilrettelægge det lokale SSP-samarbejde. Organiseringen ud over det lokale samarbejde, fx tværkommunalt eller internt i politiet eller kommunen, har ikke været en del af opdraget.

Følgegruppen har bestået af

- Socialstyrelsen
- Det Kriminalpræventive Råd
- SSP-Samrådet
- Midt- og Vestjyllands Politi
- Nordsjællands Politi
- Børne- og Kulturchefforeningen
- Socialchefforeningen
- Kommunernes Landsforening
- Skolelederforeningen
- Ungdomsskolelederforeningen
- Ungdomsringen.

Baggrund og opbygning af rammen

Et styrket fælles afsæt med lokalt rum for tilrettelæggelse af indsats

Rammen er formuleret inden for fire temaer; formål, målgruppe, organisering og lokal tilrettelæggelse.

Rammen omfatter desuden seks konkrete praksis-eksempler, der er identificeret i dialog med nøgle-interessenter i feltet.

Praksis-eksemplerne er udvalgt med henblik på at illustrere, hvordan SSP-samarbejdet på forskellig vis kan udmøntes i praksis.

Praksis-eksemplerne beskrives i forlængelse af hvert tema.

Indholdsfortegnelse

Formålet med SSP-samarbejdet	4
Målgruppe	6
Organisering og samarbejde	10
Tilrettelæggelse af en lokal og vidensbaseret SSP-indsats	18

Formålet med SSP-samarbejdet

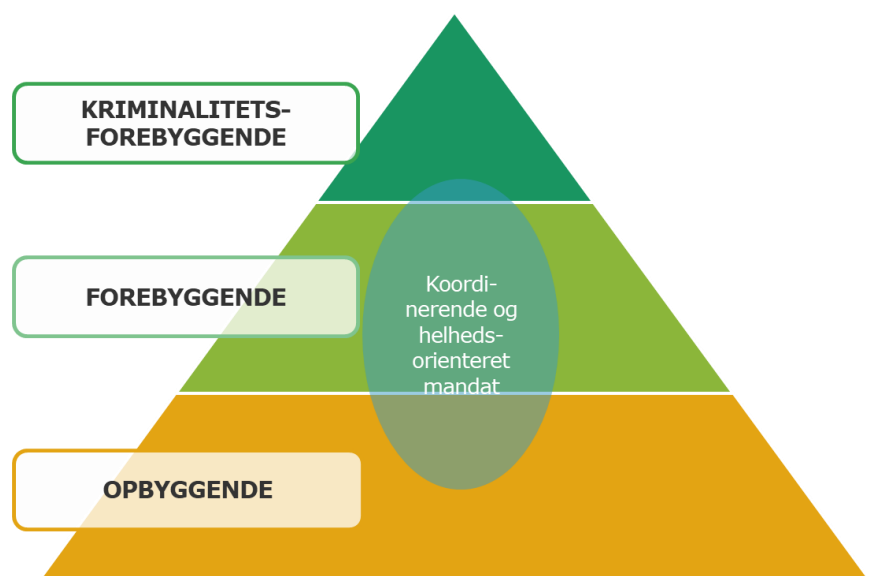
SSP-samarbejdets formål er at sikre, at der arbejdes systematisk, helhedsorienteret og vidensbaseret i den kriminalitetsforebyggende indsats. Der er med SSP-samarbejdet tale om en samarbejdsmodel, der sætter rammerne for et helhedsorienteret, tværsektorielt og tværfagligt samarbejde omkring den lokale kriminalpræventive indsats.

SSP-samarbejdet kan omfatte hele forebyggelsestrekanten

Med afsæt i den nye SSP-ramme kan samarbejdet omfatte alle niveauer i forebyggelsestrekanten (se figur nedenfor).

- **Forebyggende indsatser** er rettet mod at forebygge problem- og risikoadfærd blandt individer eller grupper. Det kan fx være indsatser målrettet utryghedsskabende ungegrupper, indsatser ift. at mindske skolefravær eller misbrug, social pejling i skoleklasser mv.
- **Kriminalitetsforebyggende indsatser** er rettet mod at sætte ind over for førstegangskriminalitet og forebygge tilbagefald til kriminalitet. Det kan fx være bekymringssamtaler, indsatser ved udslusning fra fængsel og institutioner, exit, genoprettende indsatser mv.
- **Opbyggende initiativer**, der er rettet mod at sikre trivsel, opbygge modstandskraft samt gode og trygge vilkår for alle i samfundet. Opbyggende initiativer kan fx være at sikre, at alle børn og unge har mulighed for at deltage i strukturerede fritidsaktiviteter eller det kan være vidensopbygning af fagprofessionelle, der arbejder med udsatte borgere.

Forebyggelsestrekanten som ramme for SSP-samarbejdet

Formålet med SSP-samarbejdet

SSP-samarbejdets rolle ift. forebyggelsestrekantens niveauer

Selvom SSP-samarbejdet i den nye ramme kan dække den samlede forebyggelsestrekant, er SSP-samarbejdets rolle ikke ens på tværs af de tre niveauer:

- På det **opbyggende** niveau har SSP-samarbejdet hovedsageligt en understøttende funktion i forhold til den generelle trivselsindsats for børn og unge.
- På det **forebyggende** niveau har SSP-samarbejdet en koordinerende rolle og kan også være direkte udførende alene eller i samarbejde med andre aktører.
- På det **kriminalitetsforebyggende** niveau arbejder SSP-samarbejdet typisk sammen med andre myndigheder og aktører omkring relevante indsatser. Det kan fx være gennem en koordinerende funktion eller ved at understøtte, at myndighedsaktører kan bidrage til at forebygge videre kriminalitet. Det er også på det kriminalitetsforebyggende niveau, SSP-samarbejdet arbejder sammen med Ungdoms-kriminalitetsnævnet.

Da SSP-samarbejdet har et kriminalpræventivt sigte, bør omfanget af indsatser på det forebyggende og kriminalitetsforebyggende niveau som udgangspunkt have en større tyngde end omfanget af indsatser på det opbyggende niveau. Den endelige sammensætning af indsatser fastlægges dog i den nye ramme i den lokale handlingsplan med afsæt i en analyse af de lokale kriminalitetsudfordringer (se også tema 4).

Aktører i SSP-samarbejdet

SSP er et stærkt brand, men omfatter mere end de tre traditionelle aktører

SSP står i sin oprindelige form for Skole, Socialforvaltning og Politi, som de tre hovedaktører. I dag indbefatter samarbejdet dog flere aktører. Fx kan skole også omfatte ungdomsuddannelserne, mens beskæftigelsesforvaltningen ligeledes er en relevant aktør for unge over 18 år.

Målgruppe

Som konsekvens af SSP-indsatsens brede og tværgående mandat og formål er målgruppen for SSP-samarbejdet yderst forskelligartet. Overordnet kan SSP-samarbejdet i den nye ramme omfatte både målgruppen af borgere i fokus for en direkte eller afledt kriminalpræventiv indsats og en målgruppe af fagprofessionelle, der på udfører-niveau er involveret i indsatsens udmøntning.

Målgruppe af borgere for SSP-samarbejdet

I forhold til målgruppen af borgere for SSP-samarbejdet skelnes der i den nye SSP-ramme mellem:

- **Hovedmålgruppe** i form af alle børn og unge fra skolealderen (6 år) og op til 25 år*. Der er også et specifikt fokus på de børn og unge, der er i risiko for kriminalitet, enten hvor der alene er tale om tidlige bekymringer, eller hvor den unge allerede har begået førstegangs-kriminalitet.

- **En afledt målgruppe** i form af de borgere, der inddrages eller bliver målgruppe for en konkret indsats som følge af en indsats rettet mod børn og unge i hovedmålgruppen. Det kan fx være forældre, søskende, udvidet familie eller andre betydende voksne til det barn/den unge, der vurderes at være kriminalitetstruet. Det kan også være borgere i fokus for fx en tryghedsskabende indsats i et specifikt område eller som følge af en konkret sag.

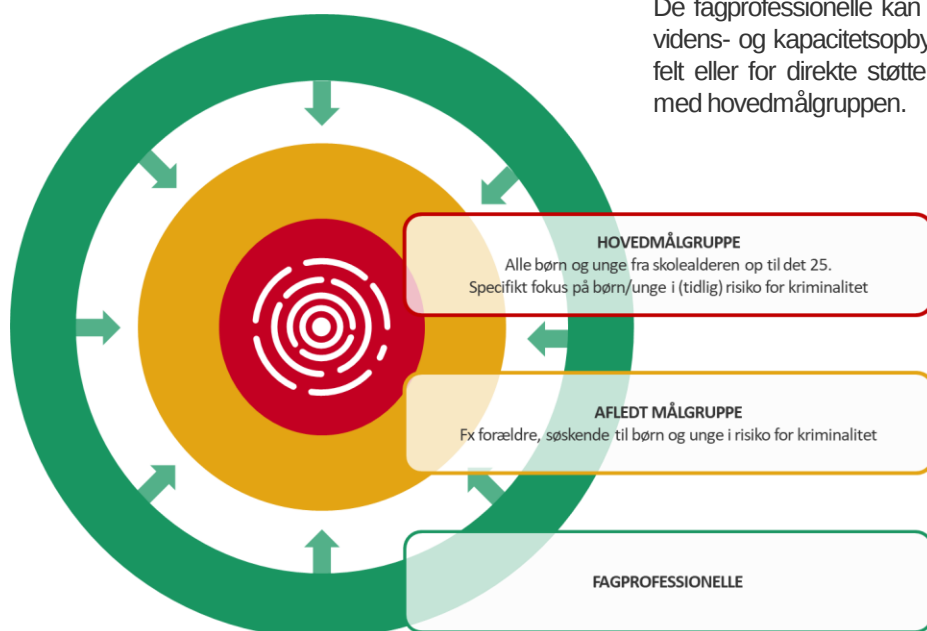
Fagprofessionel målgruppe for SSP-samarbejdet

I forlængelse af SSP-indsatsens understøttende rolle er de **fagprofessionelle**, der arbejder med børn og unge, også en vigtig målgruppe for indsatsen.

Der er tale om de fagprofessionelle på udførende niveau i den generelle trivsels- eller kriminalitetsforebyggende indsats, der ikke deltager i den nære koordinering omkring SSP-samarbejdet, men som har en rolle over for udsatte og kriminalitetstruede børn og unge. Det kan fx være skolelærere, undervisere på ungdomsuddannelser, medarbejdere i beskæftigelsesforvaltningen, pædagoger, gadeplansmedarbejdere, medarbejdere inden for sundhed og psykiatri mv.

De fagprofessionelle kan være en relevant målgruppe for videns- og kapacitetsopbygning på det kriminalpræventive felt eller for direkte støtte i konkrete sager eller indsatser med hovedmålgruppen.

Målgrupper for SSP-samarbejdet

*Aldersgrænsen på op til 25 år er valgt i forlængelse af Den sammenhængende kommunale ungeindsats, jf. Lov om kommunal indsats for unge under 25 år, som trådte i kraft 1. aug. 2019

Målgruppe

SSP-samarbejdets målgruppe lokalt

Som nævnt på forrige side kan SSP-samarbejdet lokalt rumme alle de beskrevne målgrupper i relation til den kriminalitetsforebyggende indsats. Hvilke delmålgrupper, der særligt fylder og er i fokus for det lokale SSP-samarbejde, kan fastlægges i den nye ramme som led i udformning af den lokale handlingsplan (se tema 4 om lokal tilrettelæggelse). Det vil typisk variere over tid og mellem kommuner. SSP-samarbejdet kan således arbejde med målgruppen ud fra en lokal prioritering og arbejdsdeling.

Figuren på forrige side illustrerer de forskellige målgrupper for indsatsen. Se også praksiseksemplerne på de følgende sider.

Praksiseksempel: 18+ samarbejdet

I en mellemstor kommune har man gode erfaringer med SSP+samarbejdet, der er et integreret element i det bredere SSP-samarbejde (se figur til højre).

SSP+netværket

Konkret har man oprettet et **SSP+netværk**, som består af repræsentanter fra hhv. familie- og forebyggelsesafdelingen, kommunens ungdomsuddannelser, politiet, ungeenheden, kriminalforsorgen, lokale foreninger samt en koordinerende SSP-konsulent. Netværket mødes fire gange om året.

SSP+samarbejdet muliggør, at det er muligt at kunne fortsætte samarbejdet med og om den unge, indtil den unge fylder 25 år eller forlader en ungdomsuddannelse.

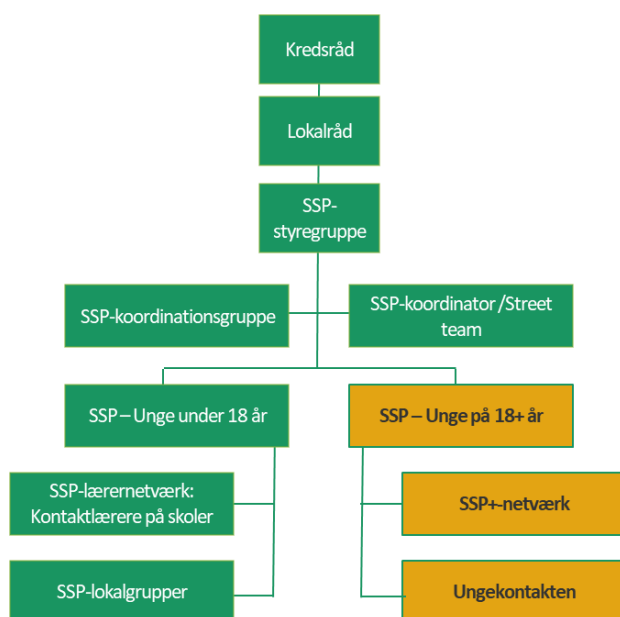
I forbindelse med SSP+samarbejdet har kommunen etableret **Ungekontakten**, som er et åbent tilbud til alle kommunens ungdomsuddannelser. Hos Ungekontakten kan alle unge på ungdomsuddannelserne søge anonym rådgivning. Ungekontaktens personale er fysisk til stede på ungdomsuddannelserne ca. én gang om ugen, hvilket giver mulighed for at møde eleverne og lærerne, ligesom der skabes synlighed omkring deres støtte og rådgivning. Ungekontakten tilbyder ikke egentlig behandling, men kan være behjælpelig med at skabe kontakt til evt. behandlingstilbud.

Med Ungekontakten sikres det, at SSP-konsulenterne kan følge de unge gennem hele deres ungdomsliv.

Kort om kommunen

Provinskommune med omkring 86.000 indbyggere.

Eksempel på organisering med SSP+

”

Mine medarbejdere møder de unge på mellemtrinet, i udskoling og i klubben. De møder dem også til en fest i ungdomsskolen og på gaden, når de har stjålet en knallert. Vi møder dem i alle arenaer af deres liv. Med Ungekontakten møder vi dem også på deres ungdomsuddannelse. Det betyder, at vi har et kendskab til dem, som er helt særligt. Vi har en god relation til de unge, og vi kan hjælpe dem. For os giver det god mening, at vi følger dem – også når de er over 18 år.”

Praksiseksempel: Understøttelse af den fagprofessionelle målgruppe

I en større kommune betragtes samarbejde og understøttelse af fagprofessionelle som en central del af SSP-indsatsen. Kommunen arbejder ud fra, at jo tidligere, der sættes ind med hjælp, jo større sandsynlighed er der for at bremse en bekymrende udvikling. Derfor har kommunen fokus på det generelle niveau i forebyggelsestrekanter gennem understøttelse af fagprofessionelle.

Hvordan understøtter SSP-konsulenterne de fagprofessionelle?

SSP-konsulentens understøttende funktion bunder i et rationale om, at læreren har den tætteste relation til børn og unge, hvorfor det også er læreren, som børn og unge typisk vil opsøge i tilfælde af udfordringer. Af denne grund er det afgørende, at lærere, vejledere eller andre har de rette kompetencer og den rette opmærksomhed rettet mod børn og unge.

Den understøttende funktion udfoldes typisk på skoler, hvor en SSP-konsulent samarbejder med en SSP-lærer, en AKT-lærer eller en leder.

Samarbejdet finder typisk sted, når SSP-konsulenten har tilstedeværelsestid på skolen, hvor SSP-konsulenten og lærerne kan tage en uformel snak, eller ved at lærere, vejledere el.lign. tager kontakt til SSP-konsulenten telefonisk.

Kort om kommunen

Provinskommune med omkring 116.000 indbyggere

Hvad består understøttelsen af?

Samarbejdet vedrører samtaler om alt fra "almindelige" teenageproblematikker over klassens trivsel til mere specifikke rusmiddel- eller kriminalitetsrelaterede problemer.

Mange gange bidrager SSP-konsulenter ligeledes med at holde oplæg for folkeskoleklasser, fx om flertalsmisforståelser eller digital trivsel. Disse oplæg har typisk karakter af sidemandsoplæring for klassens lærer, hvor læreren efterfølgende kan videreføre elementer fra oplægget til sin egen undervisningspraksis.

Organisering og samarbejde

Da den lokale kriminalitetssituation og rammebetingelser for SSP-samarbejdet er forskellig, bør organisering og forankring fastlægges lokalt.

Det kan i den forbindelse være en god ide, at der lokalt udarbejdes en ledelsesgodkendt beskrivelse af SSP-samarbejdets organisering, forankring, de centrale samarbejdsprocesser samt de aktører, der indgår i samarbejdet.

Tydelig og nedskrevet organisering

Den beskrevne organisering kan med den nye ramme omfatte et strategisk, besluttende niveau, og det kan fremgå, hvordan den udførende indsats er organiseret samt hvordan den løbende koordination finder sted. Samtidig kan det beskrives, hvordan politiets deltagere på det strategiske niveau briefes af lokalpolitiet inden tværsektorielle møder på dette niveau. Hertil kan et løbende samspil med lokal- og kredsraad* være en del af beskrivelsen, og det enkelte SSP-samarbejde kan aktivt forholde sig til, hvordan lokal- og kredsraad inddrages. Disse elementer beskrives nærmere nedenfor. Se også figuren på næste side.

- Der kan desuden ske en løbende koordinering af indsatsen, der sikrer, at de strategiske beslutninger udmøntes i daglig drift, og at der tages fagligt kvalificeret hånd om den løbende indsats. Det kan enten ske i form af et koordinerende niveau, der supplerer det strategiske og udførende niveau gennem fx en faglig ledergruppe eller et koordinationsforum. I andre SSP-samarbejder kan det koordinerende niveau være en integreret del af det strategiske eller udførende niveau.
- Endelig kan samspillet mellem det lokale SSP-samarbejde og lokal- og kredsraad være beskrevet som del af organiseringen. I nogle SSP-samarbejder udgør lokalrådet fx det strategiske ledelsesforum, mens kredsrådet på overordnet strategisk niveau kan anvendes til at drøfte kriminalitetsudfordringer og handlingsplaner.
- På strategisk niveau kan der nedsættes og beskrives et ledelsesforum, hvor relevante ledere fra SSP-samarbejdets partnere deltager fast. Ledelsesforummet kan med fordel have tilstrækkelig beslutningskompetence til at sætte retning, rammer og mål for SSP-indsatsen lokalt samt sikre nødvendige ressourcer for indsatsens udmøntning. Det strategiske ledelsesforum kan forankres på administrativt plan, gerne i lokalrådet eller på samme niveau som lokalrådet.
- På udførende niveau kan de relevante medarbejdere udpeges, der udmønter indsatsen i daglig drift. Det kan ske gennem forskellige modeller, fx i form af en SSP-konsulent eller ved placering af ansvaret på tværs af medarbejdere og/eller afdelinger i kommunen. Man kan fx organisere det udførende niveau med udgangspunkt i KUI (den sammenhængende kommunale ungeindsats).

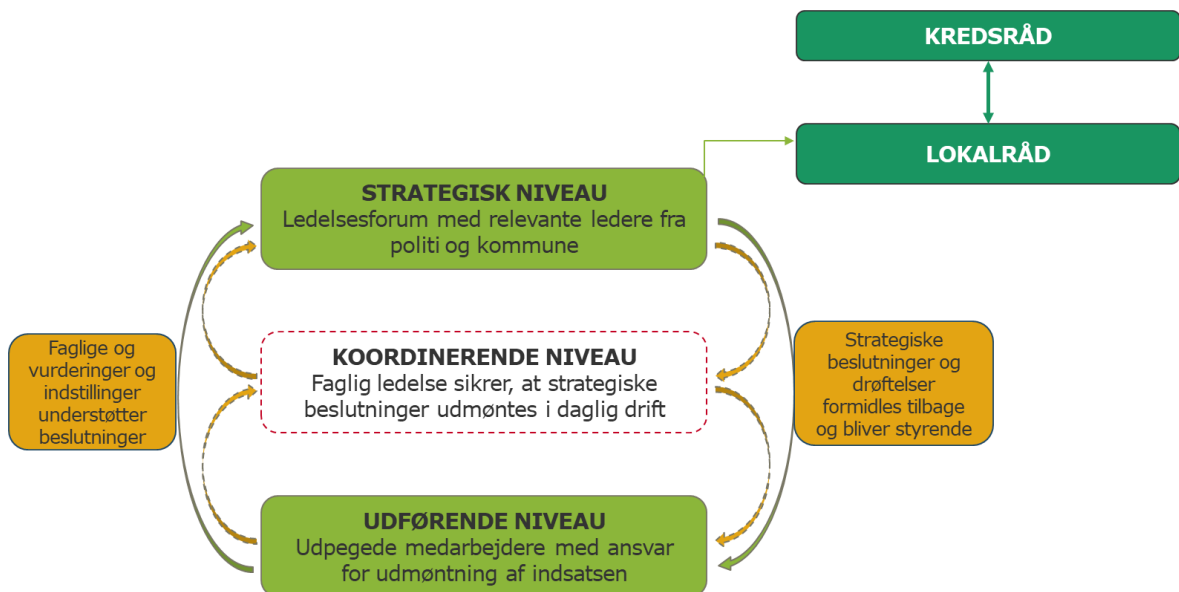
*Kredsrådets rolle ift. SSP-samarbejdet er hjemlet i Retsplejelovens §112.

Organisering og samarbejde

Aktører, der indgår i samarbejdet

I beskrivelsen af organiseringen kan det med fordel tydeliggøres, hvilke aktører der deltager på de forskellige niveauer. Der kan i den forbindelse skelnes mellem en kreds af kerneaktører og aktører, der inddrages på ad hoc-basis. Kerneaktørerne omfatter særligt skole, socialforvaltning og politi samt relevante aktører med et ansvar for de +18-årige, herunder beskæftigelsesforvaltningen, ungdomsuddannelser mv.. Andre aktører inddrages i samarbejdet på ad hoc-basis, det vil sige i forhold til konkrete sager eller konkrete aspekter af samarbejdet. Det er typisk aktører inden for sundhed/psykiatri, PPR-samarbejdet, fritidsindsatser, boligsociale indsatser mv. Aktørerne kan inddrages på de relevante organisatoriske niveauer.

Organisering og arbejdsgange for SSP-samarbejdet

Organisering og samarbejde

Arbejdsgange

I forbindelse med beskrivelsen af den lokale organisering af SSP-samarbejdet kan de centrale arbejdsgange på tværs af det strategiske og udførende niveau beskrives. Disse arbejdsgange kan understøtte, at der på ledelsesniveau bliver sat en overordnet strategiske retning, og at denne formidles tilbage og udmøntes i daglig drift. Arbejdsgangene kan også sikre, at faglig, opdateret viden og vurderinger tilgår og informerer de strategiske ledelsesdrøftelser.

Samarbejde med andre kommuner, aktører og fora

Det er af flere årsager hensigtsmæssigt at etablere samarbejde og vidensdeling ud over den enkelte kommunes rammer. Der kan typisk være behov for følgende:

- Samarbejde med andre kommuner om konkrete og fælles kriminalpræventive udfordringer, fx konkrete kriminalitetstruede børn og unge, ungegrupper eller miljøer, der bevæger sig på tværs af kommunegrænser. Det kan ske gennem SSP-samrådet i politikredsen eller bilaterale bysamarbejder. Der kan evt. udformes fælles og tværkommunale handlingsplaner for konkrete udfordringer.
- Vidensdeling eller indhentning af viden og metoder fra andre SSP-samarbejder og aktører, både generelt ift. trends på feltet og specifikt i forhold til konkrete udfordringer, kommunen står overfor. Flere aktører, fx Det Kriminalpræventive Råd, SSP-Samrådet og Socialstyrelsen, faciliterer vidensformidling og vidensdeling. Det kan ske gennem mødefora, hjemmesider eller rådgivning. Hertil kommer konkrete bysamarbejder eller bynetværk, der sætter rammerne for vidensdeling i forhold til konkrete udfordringer.

Kompetencer i SSP-samarbejdet

Ved fastlæggelse af SSP-indsatsens organisering og det løbende samarbejde kan man med fordel sikre, at de rette kompetencer er til stede, og at disse kompetencer inddrages, når det er relevant.

Der kan i den forbindelse skelnes mellem forskellige typer af kompetencer, som aktørerne i SSP-samarbejdet med fordel kan besidde:

- Ledelses- og beslutningskompetencer, herunder kompetencen til at samarbejde tværfagligt og tværsektorielt.
- Faglig kompetencer, herunder kriminologiske kompetencer og faglige kompetencer inden for bl.a. social-, beskæftigelses-, skoleområdet og sundhedsområdet, indblik i det lokale kriminalitetsbillede og –udfordringer mv.
- Pædagogiske og relationelle kompetencer i forhold til udsatte og kriminalitetstruede børn og unge.

Uddannelse af SSP-konsulenter

Fra 2020 vil Socialstyrelsen udbyde en uddannelse for SSP-konsulenter.

SSP-uddannelsen:

- Har til formål at opkvalificere alle SSP-konsulenter og give dem og de lokale SSP-medarbejdere redskaber til at opfange tendenser og signaler i forhold til børn og unge i lokalområdet, som kræver handling.
- Har fokus på at sikre en mere systematisk tilgang til SSP-samarbejdet, med afsæt i de nationale rammer for SSP-samarbejdet.
- Vil bestå af et SSP-grundmodul, der udbydes første gang i 2020, og en række specialiseringsmoduler, der udbydes fra 2021.

Praksiseksempel: En klar ledelsesstreng

I en mellemstor kommune har man skabt et SSP-samarbejde med en klar ledelsesstreng i form af klare arbejdsgange og ansvar i forhold til at kommunikere, udmønte beslutninger og følge op på tværs af det beslutningstagende og strategiske niveau, det koordinerende niveau og det udførende niveau.

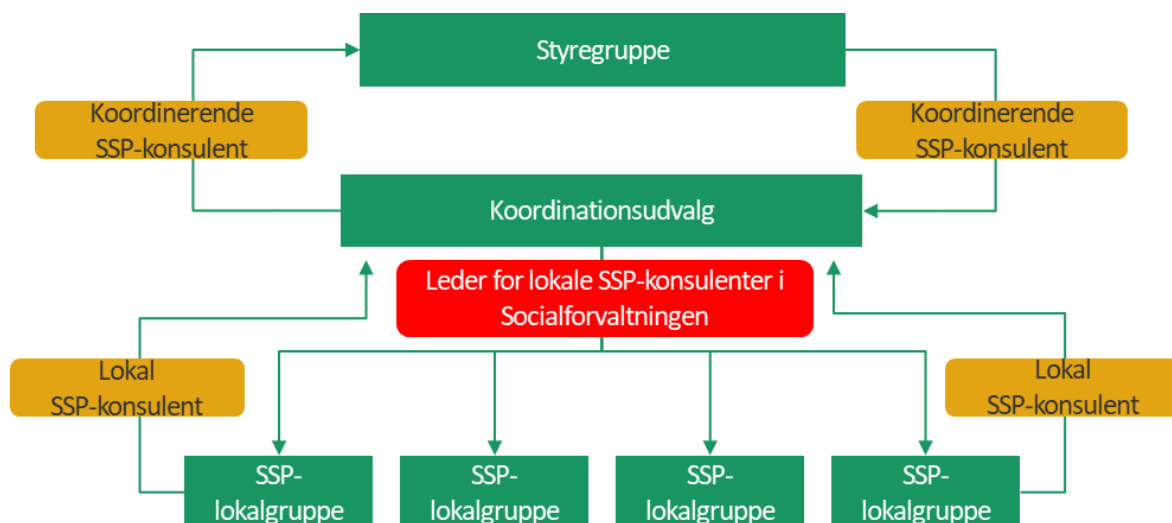
Kort om kommunen

Provinskommune med omkring 90.000 indbyggere

SSP-samarbejdets organisering

Øverst i organiseringen har **styregruppen** til formål at udstikke de overordnede retningslinjer. Styregruppen består af direktører fra kommunen (B&U-Forvaltningen, Socialområdet og fra By- og Udviklingsforvaltningen) og det lokale politi samt områdechefen fra Socialforvaltningen med ansvar for familieforvaltning, kommunens skolechef og en koordinerende SSP-konsulent.

Eksempel på organisering

Praksiseksempel: En klar ledelsesstreng (fortsat)

Under styregruppen findes et **koordinationsudvalg**, som står for koordinering og konkretisering af de udstukne retningslinjer fra styregruppen, ift. hvem der har ansvar for hvad, herunder også kontakt til og inddragelse af øvrige relevante aktører. I koordinationsudvalget deltager mellemledere med beslutningskompetencer til at allokere ressourcer inden for deres fagområder. Udover en koordinerende SSP-konsulent består koordinationsudvalget af afdelingsledere fra ungdomsskolerne, en konsulent fra Børne- og Uddannelsesforvaltningen, to ledere fra familieafdelingen i Socialforvaltningen, lederen fra misbrugsområdet og politi fra det lokale forebyggelsesafsnit.

Endeligt består det **udførende niveau** af en række SSP-lokalgrupper – én pr. skole. SSP-lokalgrupperne er sammensat af en skolerepræsentant (typisk en SSP-lærer), en lokal politimedarbejder og en lokal SSP-konsulent fra Socialforvaltningen.

I SSP-lokalgruppen har den lokale *SSP-konsulent* fra Socialforvaltningen en rolle i forhold til at sikre sammenhæng fra det koordinerende niveau ned til det udførende niveau, da dennes leder sidder med i koordinationsudvalget og har ansvar for at orientere medarbejderen om koordinationsudvalgets beslutninger og prioriteringer.

Hvis der opleves problematikker eller tendenser på det udførende niveau, der er behov for at handle på eller undersøge nærmere, er det tilsvarende *SSP-konsulent* fra Socialforvaltningen, der tager det videre til sin leder, som så trækker det ind i koordinationsudvalget.

Koordination mellem niveauer

Det er den *koordinerende SSP-konsulents* rolle at viderebringe opgaver og beslutninger fra styregruppen, ligesom konsulenten også har ansvaret for at orientere styregruppen om, hvad der rør sig på koordinationsniveauet.

Praksiseksempel: Faglig organisering

I en mindre forstadskommune med en række kriminalitetsproblematikker har man valgt at organisere sig efter en særlig model. Varetagelsen af koordinationen af det kriminalitetsforebyggende samarbejde er placeret i en enhed, som refererer direkte til direktionen frem for at være forankret i en specifik forvaltning. Enheden varetager alle kriminalitetsopgaver i kommunen. Enheden er organiseret i følgende tre koordinerings-områder eller søjler, der er gensidigt afhængige af hinanden. Se også figuren til højre.

Modellens tre søjler

Den **proaktive søjle** har fokus på den generelle forebyggelse og varetager opbygning af robusthed (resiliens) i kommunen. Den proaktive indsats skal gennem forskning, analyser, inddragelse af borgere og koordination med de øvrige søjler identificere problemer i samfundet og operationalisere potentielle løsninger, mens det er op til den operative søjle at udmønte dette. Indsatsen for det proaktive område varetages af en faglig koordinator samt en analytiker, hvor sidstnævnte bl.a. udarbejder halvårslige rapporter om kriminalitetsbilledet i kommunen, som bruges af lokalrådet som beslutningsgrundlag.

Den **operative søjle** varetager det borgervendte, opsøgende og individorienterede relationsarbejde. Det operative område består af en operativ koordinator og et team af kriminalpræventive pædagogiske medarbejdere, som varetager de relationsopbyggende opgaver.

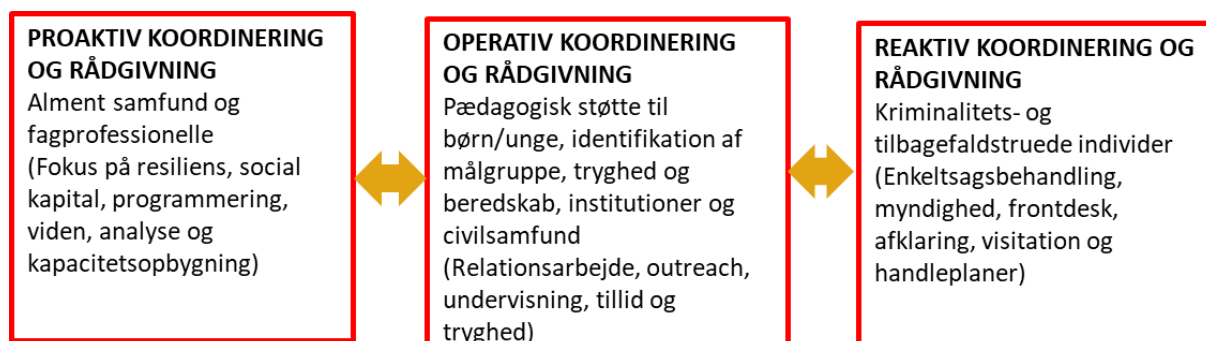
Kort om kommunen

Forstadskommune med omkring 30.000 borgere.

Teamet råder over mentorer, som arbejder både i forlængelse af det reaktive område og i forbindelse med foranstaltede forløb. Endelig udfører teamet outreach-opgaver, herunder etablering og vedligeholdelse af kontakt til aktører i civilsamfundet i forlængelse af det proaktive område.

Den **reaktive søjle** varetager forebyggelsen af gentagen kriminalitet og tilbagefald i ny kriminalitet. Det vil sige den systematiske afklaring af borgerens behov, risikovurdering, udarbejdelse af kriminalpræventive handleplaner for borgere og endelig en sikring af koordination mellem myndighedsenheder. Der arbejdes ud fra et enkeltsagsprincip, hvor alle kriminalitetsrelaterede sager behandles af en enkeltsagskoordinator, der sikrer den korrekte myndighedssagsbehandling og socialretlige procedurer med udgangspunkt i samarbejdsstrukturer i regi af SSP, KSP og PSP. Andre forvaltningspersoner kan inddrages som understøttende ressourcer.

De tre søjler

Praksiseksempel: Faglig organisering (fortsat)

Eksempel på samspillet mellem de tre søjler

En skole oplever en lav grad af trivsel og høj grad af fravær og bortvisning. Dette kan tyde på, at der er noget i den almindelige omgang mellem elever og mellem lærer og elever, der med fordel kan sættes ind overfor, så konflikterne løses på en konstruktiv og bæredygtig måde.

Hvis dette skal ændres, skal både lærere og elever undervises og gives redskaber, som kan bringe dem konstruktivt videre, når situationerne opstår. Det **proaktive område** identificerer problemet og planlægger en løsning. I udmøntningen trækker den proaktive forebyggelse på den **operative**, som har kompetencerne til at drive en læringsproces. Er der børn blandt eleverne, som er særligt udsatte, kan man trække på den **reaktive** indsats, der sikrer den nødvendige enkeltsagsindsats.

Praksiseksempel: Integreret organisering

I en mindre kommune er der en god sammenhæng og koordination mellem Kredsråd, Lokalråd og den lokale SSP-indsats.

Organisering af Kreds- og Lokalråd

Kredsrådet består af politidirektøren og samtlige borgmestre i politikredsen. Kredsrådet drøfter spørgsmål af almindelig karakter vedrørende politiets virksomhed og organisation i politikredsen samt spørgsmål vedr. kriminalitetsudviklingen og samarbejdet mellem politiet og lokalsamfundet.

Lokalrådet består af repræsentanter fra det lokale politi, kommunen, herunder SSP-samarbejdet og det øvrige lokalsamfund, fx foreninger. Lokalrådet skal skabe sammenhæng mellem kredsrådet på den ene side og SSP-samarbejdet, klubber, foreninger og lignende på den anden side. Dette gøres bl.a. ved, at SSP-konsulenter får kredsrådsdagsordener til gennemsyn. Når dagsordenen for et kommende kredsrådsmøde er lavet, sendes det således til SSP-konsulenterne, som har mulighed for at komme med input. Samtidig har SSP-konsulenterne en vigtig rolle i forhold til at klæde borgmesteren på, hvis dagsordenen kræver særlig baggrundsviden.

Kort om kommunen

Provinskommune med omkring 60.000 indbyggere

Inddragelse af SSP-konsulenter i strategiarbejdet

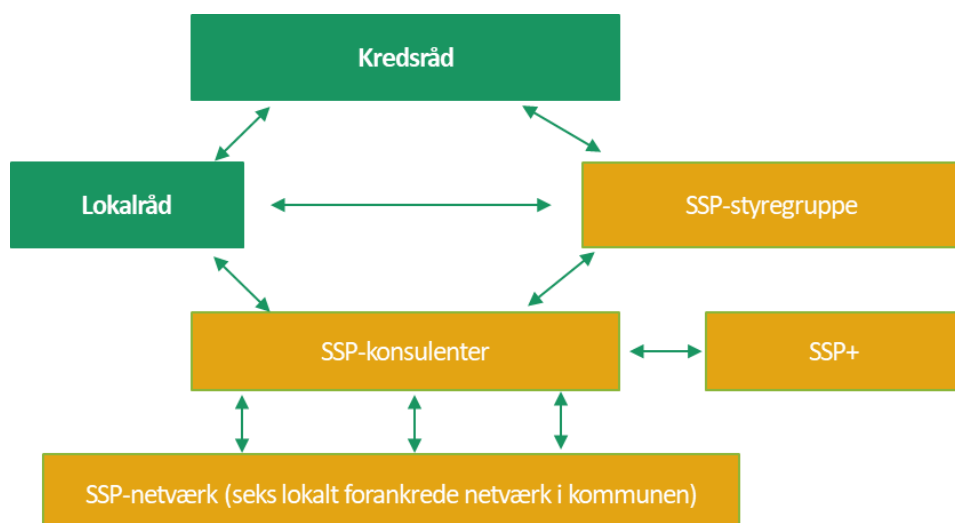
For nyligt har kreds- og lokalrådet haft udskænkingssteders lukketider på dagsordenen, og her var det vigtigt at inddrage SSP-konsulenterne for at kunne byde ind med deres faglige viden og kendskab til lokalsamfundet. Ifølge SSP-konsulenten er det vigtigt, at der er sammenhæng mellem de forskellige niveauer, således at overordnede forebyggelsesstrategier stemmer overens med det kriminalitetsbillede, som SSP-konsulenterne oplever i kommunen.

”

Det giver rigtig god mening, at vi [SSP-konsulenter] inddrages, når der er noget. Man skal ikke kaste noget på bordet, hvis det ikke er aktuelt, men det er der jo indimellem. Og her er det vigtigt, at vi klæder borgmesteren på.”

SSP-konsulent

Eksempel på organisering

Tilrettelæggelse af en lokal og vidensbaseret SSP-indsats

Med den nye SSP-ramme lægges der op til, at SSP-samarbejdet formulerer en lokal handlingsplan, der udgør den strategiske ramme og retning for en systematisk indsats. Handlingsplanen kan være toårig med en årlig opfølgning. Handlingsplanen kan med fordel være kort og præcis og adressere følgende seks punkter *:

1. **Kort om baggrund og kriminalitetssituation og/eller udfordringer:** Kan tage afsæt i en systematisk analyse af den lokale kriminalitetssituation og de aktuelle udfordringer på det kriminalpræventive felt.
2. **Formål og konkrete mål for indsatsen:** Her kan det overordnede formål og konkrete delmål for indsatsen opstilles. Det overordnede formål kan med fordel ses i et længere tidsperspektiv end den toårige handlingsplan.
3. **Konkrete indsatser inkl. målgrupper for indsatsen:** Her kan de konkrete indsatser, der iværksættes inden for handlingsplanens tidsramme, beskrives. Indsatserne kan være baseret på viden eller best practice.
4. **Organisering og forankring af indsatsen:** Her kan det beskrives, hvem der udgør den fastlagte deltagerkreds på strategisk, koordinerende og udførende plan, ligesom ansvar og roller, de centrale arbejdsprocesser og evt. andre samarbejdsrelationer kan beskrives.
5. **Afsatte ressourcer:** Her kan finansieringen af de prioriterede indsatser inkl. målgruppen (jf. tema 3) beskrives. Det kan også beskrives, hvem der afholder udgiften. Punktet omhandler således ikke finansieringen af hele SSP-indsatsen, men de fokuspunkter, som handlingsplanen indeholder.
6. **Opfølgning og evaluering af indsatsen:** Her kan dokumentation konkretiseres, herunder hvordan der følges op – og evt. i form af en egentlig evaluering af handlingsplanen.

Udvikling og beslutning af handlingsplan

Handlingsplanen kan *udvikles og besluttes* inden for de relevante organiserings- og ledelsesstrukturer og de arbejdsprocesser, der er fastlagt (jf. tema 3). Der kan med fordel tages afsæt i den systematiske tilgang og redskaber, der undervises i gennem uddannelsen for SSP-konsulenter (implementeres fra 2020).

Det vil sige, at det udførende og koordinerende niveau fagligt foreslår og indstiller et udkast til handlingsplanen til ledelsesniveauet, der drøfter og godkender planen.

Det kan være en fordel, at den kommunale handlingsplan fremlægges og drøftes på Kredsrådet det år, den vedtages.

Opfølgning

Det kan være en god ide at følge op på handlingsplanen, fx én gang årligt ved en drøftelse på ledelsesniveau, der tager afsæt i en faglig indstilling fra det udførende/koordinerende niveau.

*En endelig skabelon udvikles, når implementeringsansvaret for indsatsen er placeret og vil endvidere tilrettes, når Socialstyrelsens planlægning af SSP-uddannelse er mere fremskreden, idet der her kan være betydelige synergieffekter.

Praksiseksempel: Lokal handlingsplan

I en mindre kommune udarbejdes en lokal handlingsplan for det kriminalpræventive område.

Den lokale handlingsplan udarbejdes af de lokale SSP-konsulenter, hvorefter den godkendes af styregruppen bestående af centerchefer, repræsentanter fra politiet og SSP-konsulenter.

Handlingsplanen præsenterer grundlaget for SSP-samarbejdet, formålet med SSP-samarbejdet, organiseringen, samt hvilken strategi der er lagt for det kriminalitetsforebyggende arbejde rettet mod børn og unge i kommunen.

Handlingsplanen justeres ca. én gang om året, om end den også kan justeres løbende i tilfælde af, at SSP-indsatserne ændres. Ifølge SSP-konsulenterne er det afgørende, at handlingsplaner afspejler de indsatser, som reelt finder sted. Hvis der således er indsatser, der af forskellige årsager sættes i bero, fjernes de fra handlingsplanen. En SSP-konsulent udtaler:

Kort om kommunen

Provinskommune med omkring 60.000 indbyggere

”

Vi tager vores handlingsplan meget alvorlig. Hvis en indsats halter, så skal vi finde ud af, om den skal fremgå af handlingsplanen. Indsatsen kommer så på vores næste styregruppemøde. Den [indsatsen] skal ikke stå der, hvis vi ikke arbejder med den. Det værste, der kan ske, er, at forældre tror, vi laver noget, som vi ikke gør. Vi skal være til at stole på, så vi opdaterer løbende planen.

SSP-konsulent